

GESTUL CA MEDIATOR ȘI CREATOR DE SENS...

Metamorfozele gestului în arta teatrului se constituie într-un subiect fascinant de investigație, atât pentru cei care practică teatru, cât și pentru cei care îl gândesc. În istoria scrierilor despre teatru și a mărturisirilor lor cu privire la esența limbajului teatral, gestul ocupă o poziție privilegiată, deși nu întotdeauna explicit relevată. Extrem de nuanțat pentru explorarea limitelor și potențialităților din reprezentarea dramatică sau reprezentația scenică, el a fost pregnant introdus în polemicile și confruntările ideatice în teatru, cu precădere începând din modernitate încoace. Dacă secolele timpurii ale practicii și reflecției despre teatru surprind în mod voalat sau difuz problemele iscate de prezența gesticii, prezență confiscată în limitele unui discurs de natură filologică sau moralizatoare, începând cu sfârșitul secolului al XVIII-lea, ea începe să se manifeste incontestabil în poeticile teatrale definitorii ale modernității și postmodernității. Atenția noastră se va cristaliza așadar în orizontul de interogație și cugetare pornind de la Diderot și până la performance-ul contemporan, în scopul instalării gestului în rolul unui element fundamental al procesului teatral, ca mediator și creator de sens pentru tot ceea ce presupune munca individuală a actorului, în cadrul unui colectiv și în relație cu o audiență.

În anii recentți, gestul s-a bucurat de o atenție sporită în preocupările teoreticienilor. De exemplu, în dicționarul de teatru apărut în 1998, editat de către Patrice Pavis și Christine Shantz, gestică beneficiază de o serie de sugestii interpretative. Considerat drept o mișcare corporală cel mai adesea controlată în mod voluntar de către actor, gestul este executat în scopul de a produce o semnificație care nu este în mod neapărat dependentă de textul vorbit. Acest statut lansează provocări imense, însă necesare, pentru actori, regizori și dramaturgi. Gestul văzut ca expresie explică faptul că fiecare moment istoric a configurat o concepție singulară despre gest care s-a dovedit de impact asupra stilurilor aferente de joc, exercitând o influență durabilă. Înțelegerea gestului sub forma de expresie este una de factură clasică, deoarece proiectează asupra acestuia virtuțile unui medium de expresie care facilitează externalizarea unui conținut psihic preexistent (precum emoția) prin intermediul corpului, mobilizat pentru comunicarea acestui conținut unui public.

In recent years it received much attention in the theoreticians' endeavours. For example in the theatrical dictionary which appeared in 1998, edited by Patrice Pavis and Christine Shantz, the gestures benefits from a series of interpretative suggestions. Being considered a body movement most often voluntarily controlled by an actor, the gesture is made with the purpose of creating meanings which is not necessarily dependent on the spoken text. This status launches great challenges which are however necessary for the actors the directors and the playwrights. The gesture seen as an expression explains the fact that every historical moment representing a single conception about the gesture has proved to have a great impact upon the related playing styles, having a long lasting influence. The understanding of the gesture in the form of the expression is one of a classic nature, because it projects upon it the virtues of a medium of expression which facilitates the outsourcing of a pre-existing psychic (like the emotion) through the means of the body, prepared for the communication of this kind of content to the public.

Pe de altă parte, conform aceleiași viziuni clasice, gestul este expresiv deoarece îl ajută pe actor să transmită natura emoțională a unei situații, prin aceasta valorificând funcția originară a gestului de înfrumusețare a actului artistic.

În 1758, Diderot scria „Despre poezia dramatică”, subliniind faptul că în teatru este justificat ca un actor să recurgă uneori la mișcări, mai degrabă decât la cuvinte, pentru că ele apar firești pentru privitor. Acest tip de interpretare se sustrage de la o concepție psihologizantă potrivit căreia este posibil să fie stabilite relații de echivalență între emoții și formele lor vizuale sub raport gestual. Conform acesteia, gestul poate fi folosit drept intermediar între două sfere distincte: interioritatea/conștiință și exterioritatea/fizicalitate. Ca semne externe, vizibile ale corpului, privitorului îi este deschisă calea înțelegerii manifestărilor interioare ale sufletului personajului.

In 1758, Diderot was writing "About the dramatic poetry", putting an accent on the fact that in theatre it is justifiable for an actor to use movement, more often than words, because they seem natural for the viewer. This type of interpretation abstract itself from a psychological conception according to which it is possible to establish equivalence relationship between emotions and its visual forms under the influence of the gesture. According to this, the gesture can be used as an intermediate mean between two distinct spheres: interiority/ consciousness and exteriority/ physical. As external signs of the visible body, the public understands the interior manifestations of the character's soul.

Gestul însă nu este doar expresie, ci el este și producție. Din această perspectivă, teoreticianul detectează o reacție împotriva doctrinei expresioniste a gestului. Mai mult, insistența pe definirea gestualității ca producție se traduce prin anularea procedurii de comunicare a unui conținut preexistent, precum și abandonarea unui antagonism clasic între impresie și expresie. Mizând pe emfaza gestuală, în formule de improvizație sau experimentale, actorul produce semne și nu instrumentalizează gesturile exclusiv în direcția traducerii emoțiilor în forme vizibile. Grotowski vorbea despre necesitatea ideogramelor, prin care își exprima refuzul de a separa gândul de activitatea corporală sau intenția de materializare. Prin stimularea imaginației individuale, actorul poate ajunge la coagularea spontană a unor forme gesticulatorii, iar rezultatul final degajă o impresie de viu, posedând o logică particulară. Așadar, gestul se revelă simultan drept sursă și scop al muncii actorului.

[fragment din lucrarea de doctorat - Elena Ivănușcă]

[a tradus Teodora Negoii]

După a doua zi de BABEL lucrurile au început să dea în fierbere...

Dimitri Aryupin (Rusia) face un workshop energetic. Italienii cu a lor "Magnifica illusioni" ne-au prezentat un spectacol învăluit în videoproiecții, "Regele Lear" venit dintr-o îndepărtată Rusie ne-a provocat, polonezii cu "Eunika..." ne-au scos în stradă, iar Gabriela Munoz ne-a fermecat cu un regal de interpretare în "Poate, poate...". Limbile și limbajele încep să se amestece. GESTurile de apropiere și înțelegere sunt tot mai evidente. Asta, după o primă zi în care CARMEN-ul târgoviștean, prezența ilustrului Jean Guy Lecat, dar și parada Babel au constituit un prim reper pentru ceea ce va fi să se întâmple!

Mă rezum doar să spun că italienii au deschis seara a doua cu o producție senzorială. Iar MAGNIFICA ILLUSIONE ne-a deschis doar apetitul pentru simțuri. Apoi, Kurgan Teatr, cu LEAR-ul provocator, al lui Dumitru Acriș, a continuat să dezvolte nevoia noastră de înțelegere prin masive și puternice tablouri scenice. Interpretări la limita maximă a trăirii, în replică la tablouri puternice vizual, dar reci. La ieșirea din sală, polonezii ("EUNIKA ÎN ȚARA CIRCULUI") ne așteptau deja în stradă, pentru a ne introduce într-o mirifică lume a circului, a basmului și a visului, readucându-ne în copilărie prin intermediul unor elemente de acrobație, jonglerie dar și subtilă interpretare scenică. Vreau însă să mă opresc asupra ultimului spectacol, "QUIZAS" ("Poate, poate"), venit din îndepărtatul Mexic. Spectacolul s-a pliat foarte bine pe tema din acest an a Babel-ului, GESTUL. Încetul cu încetul, actrița cucerește sala. Jocul ei, improvizația, umorul, interacțiunea cu publicul, ironia, dar mai ales autoironia, au pus stăpânire pe un public care s-a lăsat condus de aceasta într-o poveste în care comedia, tragedia sau drama, erau cuprinse cu o multitudine de fațete. Recitalul actoricesc a fost remarcabil. Așteptările noastre s-au împlinit într-un spectacol cuceritor! Mulțumim Gabriela Munoz!

Iar ziua a 3-a abia începe...

[Horațiu Mihaiu]

[a tradus Teodora Negoii]

Smoke. Laughter. Sparks. Lights. Fire. Merriness.

Bienvenue à Târgoviște! Or rather, welcome to Babel FAST, one of the finest and best known art festivals organized in Romania. Don't be shy, take a schedule and decide what you'd like to see first. We offer a wide variety of magnificent activities: you can enjoy a play, go to a workshop or a conference or simply wander around our town and marvel at its beauty.

Thomas Merton said that art enables us to find ourselves and lose ourselves at the same time. Babel reunites people, bonding them through culture, hobbies, interests and a very well known thirst for knowledge. Our purpose is to make everyone feel comfortable in their own skin, get out of their comfort zone and have a great time. We offer a break out of the routine and a chance for you, dear friend, to lose yourself in our art.

What really matters at the end of the day is the extent we are willing to go to in order to make sure that every one of our guests will leave Târgoviște with memories already filling their hearts and smiles painted on their faces. After all, there's nothing more important than managing to understand, appreciate and enjoy the beauty of your surroundings - and this what we are promoting here, at Babel.

[Melisa Bursali, voluntar Babel]

Cuvinte și expresii noi în GESTival

- Mișcarea **gestilinie**
- Între Nord și Sud, aleg **gESTul**
- Să instalăm **gestocrația**
- Filmul Babel: „La nord, prin nord-**gest**”
- Alea jacta **gest**
- Trebuie să fii ambig**estru**

GESTUL de a trage cu urechea

(trei spectacole vorbite de Horațiu Mihaiu)

Vine un moment, de obicei în a treia zi de festival când ți se opresc motoarele, când nimic nu mai funcționează, când ai vrea să fie prima zi de după festival. FOAIE.R-ul este trist, materialele nu se adună, cade Word-ul, invitații parcă se ascund în alte festivaluri.

Tristețe mare. Până și pixului i s-a uscat pasta. Și deodată auzi, îl auzi. Are o voce inconfundabilă, un accent á la Florin Piersic și o precizie de bisturiu a metaforei urbane.

„Măăăi, cum a fost cu italienii... Adică am intrat când și când, că mai aveam de aranjat niște lucruri. Că a avut ceva accident italianca și s-o întârziat și mi-o stricat niște întâlniri, dar tot am văzut câte ceva. Interesant, da. Apoi am ajuns la Lear. Măi, ce actor, ce actor! Țăla de l-o jucat pe Lear. Bun rău de tot! Și ceilalți erau buni, dar ăla a fost mi-nu-nat! Bine, spectacolul solid, tare, puternic, poate prea puternic pe alocuri. De fapt, cam așa sunt spectacolele lui Acriș. Au în ele câte un exces. Nu, că nu-i tocmai rău, dar parcă sparge prea brusc tema, ideea. Lumini faine, da. No, și am ajuns la piață. Polonezii, tot poloneji! Țștia, când fac un spectacol de stradă, apoi nu-i întrece nimeni. Și așa de simplu totul. Te ungea la inimă, nu alta. Fetița aia care doarme și visează. Visează ce vrea, ce ar vrea. Și cu stegulețe, cu instalații umblătoare, cu monstruleți. Fain. Și au transmis așa de bine joaca, chestia aia banală dar foarte adevărată: „urmează-ți visul”. Aia e! Dacă nu te joci, parcă e totul mai trist...”

Liniște. Horațiu (că despre Mihaiu e vorba) soarbe o gură de cafea cu un zâmbet ardelenesc.

- Dar la trupa din Mexic ce-ai de zis? Horațiu se uită la mine și se luminează tot.
- Puiu, despre asta nu povestesc, despre mexicanca o să scriu. Că a fost tare. Cel mai tare de până acum.

Și iată că încet-încet, lucrurile se dezmeticesc.

[Corneliu Jipa]

Three shows talked by Horațiu Mihaiu

There comes a moment, usually in the third day of the festival, when things start to go wrong, nothing works anymore as it should and you wish you were in the first day after the festival.

The FOYE.R is sad, the materials are not ready, the Word Office stops working, and guests seem to find their refuge in other festivals.

One can sense a great sadness. Even the pen has its ink dry. And you suddenly hear him. You hear him. He has an unmistakable accent just like Florin Piersic used to have and a sharp accuracy of an urban metaphor.

“Dude, how the Italians were... I mean I have entered from time to time because I had to resolve some tasks. Because the Italian actress have some sort of accident it was delayed and ruined some of my meetings, but I still saw something. It was interesting, yes. Then we went to Lear. What an Actor, what an actor was the one who played Lear. He was very good. The others were good too, but that one was marvellous. Well, the show was rigid, strong, and perhaps too strong sometimes. Actually this is how Acriș's shows are. They have some sort of an excess. It's not as if that is actually a bad thing but it's as if they break too suddenly the theme, the idea. Yes, grand lights! And we reached the plaza. The Polish people will be Polish. These people when they do a street show, nobody surpasses them. And everything is so simple. It touches your heart, indeed. That girl who sleeps and dreams, dreams what she wants, what she would want. And they are flags with mobile devices and monsters. Grand! And they expressed to the public so well the play, that ordinary thing but very true: follow your dreams. That's it! If you do not play everything seems sadder....!”

There's silence. Horațiu (because we are talking about Mihaiu) sips a bit of coffee, with a Transylvanian smile.

“But about the team from Mexic what do you have to say?”

Horațiu looks at me and his face lights up.

“Puiu, about this I won't talk, about the Mexican actress I will write. Because she was amazing, she was the most amazing up until now.”

And this is how slowly the things come back to their senses.

Pe culmile imaginației sau în adâncul subconștientului.

Lumea viselor poate părea de multe ori stranie, plină de magie sau lipsită de sens. Este locul unde imaginația nu cunoaște limite și dă naștere unor creaturi suprarealiste, cu aptitudini neobișnuite, care pictează un cadru fantastic. În încercarea de a prezenta publicului că fricile iraționale nu sunt altceva decât un produs al subconștientului, Scena Kalejdoskop (Polonia) au adus și în fața târgoviștenilor “Eunika în Țara Circului”, un spectacol stradal inspirat din romanul lui Lewis Carroll – “Alice în Țara Minunilor”.

Compus aproape în întregime numai din joc scenic, reușește să capteze atenția spectatorilor prin diversitatea personajelor care îi testează curajul Eunikăi: lupul cel rău care merge pe monociclu, clownul hazliu care, dacă se plictisește să se plimbe pe picioroange, atunci jonglează cu focul și piromanul care dă o notă interactivă spectacolului, invitând persoane din public să facă parte din jocul actoricesc. Captivată de această lume neobișnuită, semnul de întrebare cade pe dorința Eunikăi de a se întoarce în realitate. Spectacolul se termină într-o notă copilărească și plină de inocență, prin coborârea unei cortine din baloane de săpun.

[Diana Tăbleț, voluntar]

Red wedding

Limba rusă, în general, este o limbă foarte grea, iar rigiditatea ei de multe ori ne silește să ne pierdem concentrarea. Însă, în cazul piesei Regele Lear, scrisă de vestitul Shakespeare și interpretată într-o manieră nonconformistă de trupa Kurgan Teatr, acea regulă nu s-a aplicat.

Neacceptarea adevărului dă startul unui întreg calvar.

Muzica, jocul de lumini și costumațiile ne-au teleportat într-un cartier englezesc condus de o mafie rusească. Totul este prezentat într-o lume nevrotică, unde contactul fizic este toxic și conduce spre moarte.

Ne pierdem în vicii și uităm de propria existență. Rămânem niște umbre ale vechilor personalități, conduși de păcat și animați de neomenie. Gesturile, cândva decente, înfloresc într-o brutalitate absolută. Un fost obicei de a servi un english tea cu prietenii se poate transforma într-un masacru total, unde singurii supraviețuitori sunt niște bufoni.

[Silvia Constantin, voluntar]

Ce vedem mâine, 7 iunie 2018...

18:00 – Sala Mare / Main Hall

Tangaj Dance & Centrul Național al Dansului, București, România / National Dance Center, Bucharest, Romania

COUNTERBODY, o posibilă percepție a materiei instabile / a possible perception of the instable matter

COUNTERBODY este un spectacol de dans, instalație și muzică în care toate elementele pot fi privite ca particule în mișcare permanentă, permutabile și paralele. Direcția coregrafică este rezultatul unui proces de analiză și lucru cu corpurile celor 8 dansatori care alcătuiesc un organism fluid și fragmentar în același timp. Miza spectacolului este de a înțelege și repera căile demonstrative către o realitate existentă, valabilă științific și filozofic, însă blocată la nivelul percepției.

19:30 – Casa Sindicatelor

Compagnie Garage 29, Belgia & Olanda / Belgium & Netherlands

Uniforme / Uniformes

Pe scenă, sculpturi din nisip luxuriante, reprezentând chintesența moștenirii noastre arhitecturale, sunt supuse imprudenței a două femei tinere identice. Stingând apetitele distructive, ale celor care vin la noi când perfecțiunea devine insipidă, dansatorii apar ca să strice peisajul. Mișcările lor necruțătoare, înfășurate într-o muzică ce se dezvoltă în crescendo, contestă o lume calmă care nu ne oferă nimic mai mult decât o frumusețe goală.

Richard III

21:00 – Curtea Domnească / Ruins - Brite Theatre, Marea Britanie, Islanda / UK, Iceland

Este vorba despre premiata adaptare feminină a piesei lui Shakespeare, „Richard III”, în care spectatorii capătă rolurile celorlalte personaje. Emily Carding îl joacă pe Richard III în această producție intimă și fascinantă care a avut o recunoaștere internațională tocmai datorită dărmării zidului dintre actori și public, ceea ce a făcut-o extrem de captivantă. „...o interpretare extraordinară a lui Emily Carding, o variantă feminină a lui Richard, la fel de amară, dureroasă, ingenioasă și irezistibilă ca orice altă interpretare pe care am văzut-o vreodată.” Joyce McMillan, The Scotsman

Dramaturgie / Dramaturgy: **Kolbrun Bjort Sigfusdottir and Emily Carding**

Regia / Directed by: **Kolbrun Bjort Sigfusdottir**

Decorul și costumele / Set & costumes design: **Kolbrun Bjort Sigfusdottir and Emily Carding**

Cu / With: **Emily Carding**

1969: A space Odyssey? Oddity! / 1969: Odisee spațială? Ciudățenie!

22:00 – Sala Mare / Main Hall - KPR Theatre (Kaimaku Pennant Race), Japonia / Japan

Transpune opera lui Jean Paul Sartre „Cu ușile închise” în viitorul apropiat și reconstruiește o întreagă nouă poveste. Este anul 1969, când oamenii au ajuns prima dată pe lună. „Dănuiește mai mult știința decât istoria?” Pot cei trei astronauți, eroii noștri să găsească răspunsul la această întrebare? Și dacă pot, ce fel de răspuns ar fi? Cunoscut pentru spectacolele sale foarte energetice, suprealiste și evocative, Kaimaku Pennant Race prezintă noua lor lucrare, special concepută pentru un public străin.

Regia / Directed by: **Yu Murai**

Scenariu și traducere / Dramaturgy and translation: **Yoji Aoi**

Decoruri și costume: Set and Costume Design: **Yu Murai**

Muzica / Music by: **TSUTCHIE**

Cu / Cast: **Takuro Takasaki, G.K.Masanori, Yuri Morita**

